

پیدایی کثرت از منظر عرفان و فلسفه

نویسنده:

سیدمحسن میری (حسینی)

منتشر شده در:

فصلنامه علمی پژوهشی حکمت اسراء؛ شماره ۸

چکیده:

مقاله حاضر، نخست به تبیین اجمالی برخی مبانی نظری عرفانی در پیدایش عالم، همچون وحدت شخصی وجود و اعتباری بودن کثرت، تعینات وجود قبل از پیدایش کثرت و پس از آن می‌پردازد. سپس نحوه پیدایی عالم را از منظر عرفان بر می‌رسد و در هر دو بحث، تفاوت این دیدگاه را با دیدگاه فلسفی به نحوی اجمالی بیان می‌کند. در این مقاله چگونگی ظهور اسما و صفات الهی و تعینات و نسبت‌های متکثر آن و نیز اینکه این امور با ترتیبی خاص از او ناشی می‌شوند، مورد بررسی قرار گرفته، نقش قاعده الواحد در این بحث، ویژگی‌های صادر اول و تفاوت دیدگاه عرفانی و فلسفی و نیز تحلیل و نقد برخی گفته‌های ابن عربی در این خصوص بیان می‌گردد. از آنجا که در برخی از دیدگاه‌های عارفان اختلاف نظرهایی وجود دارد و انعکاس این اختلافات موجب دور شدن مقاله از هدف اصلی می‌گردید، آنچه در این مقاله به عرفان و عارفان نسبت داده شده است، عمدتاً بر اساس تبیین و تشریح حضرت استاد آیت الله جوادی آملی از عرفان نظری می‌باشد و موارد معدودی هم که به دیدگاه عرفانی بزرگان دیگر اشاره شده، مواردی است که با این تبیین همخوانی دارد. ضمن اینکه در ارائه نظریات حکمت مشاء، صرفاً بر آرای ابن سینا تأکید شده است.

کلید واژه ها:

کثرت، وجود، عرفان، صادر اول، فیض منبسط، هویت مطلقه، احدیت